

مقاله پژوهشی

فصلنامه دانشکده پرستاری مامایی و پیراپزشکی رفسنجان

سال دوم، شماره ۲، زمستان ۸۶، ۲۳-۱۷

وضعیت بحران های روانی بر اساس چگونگی خورشید، ماه و فصل در مراجعین به

مرکز روانپزشکی رفسنجان طی یک سال شمسی (مهرماه ۱۳۸۱ لغایت

شهریور ماه ۱۳۸۲)

دکتر محمد خاکساری^۱، طیبه نگاهبان^۲، علی انصاری جابری^{۳*}، احمدرضا صیادی^۴

خلاصه:

زمینه و هدف: این باور که ماه، خورشید و سیارات، سرنوشت انسان و زندگی روی زمین را تحت تاثیر قرار می دهند ریشه در روزگاران گذشته، داشته و دانش ستاره شناسی را به وجود می آورد بیشتر ملل در روزگاران قدیم، باور داشتند که چگونگی قرارگرفتن خورشید و وضعیت کره ماه و سیارات در منطقه البروج در لحظه تولد انسان، تاثیراتی بر شخصیت وی می گذارد و این وضعیت، سازنده شخصیت و سرنوشت انسان ها است. بر این اساس بر آن شدیم تا چگونگی ارتباط خورشید، ماه و فصل را بر بحران های روانی طی یک سال بررسی نمائیم.

مواد و روش ها: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی که در یک سال شمسی از مهرماه ۱۳۸۱ لغایت شهریور ماه ۱۳۸۲ انجام گرفت، تعداد ۳۰۰ بیمار روانی، از نظر نوع اختلال روانی، ساعات، روزهای هفته و ماه (شمسی و قمری) مراجعه به بخش روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، از طریق پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفتند و اطلاعات به دست آمده با کمک آزمون های آماری مجذور کای و فیشر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: ۵۳/۳ درصد از نمونه ها را مردان و ۴۶/۷ درصد را زنان تشکیل دادند. ۷۲ درصد از نمونه ها دچار اختلالات خلقی، ۲۲ درصد اختلالات اضطرابی و ۴ درصد اختلالات پسیکوتیک بوده و ۲ درصد باقیمانده را اختلالات شبه جسمی تشکیل دادند. بیشتر بیماران، در فصل زمستان (۳۶ درصد) و کمترین آنان (۱۵ درصد) در فصل تابستان جهت بستری شدن به بخش مراجعه کرده اند و وضعیت بالینی اکثر نمونه های پژوهش (۴۹ درصد) در هنگام بستری در حد متوسط بود.

نتیجه گیری: به نظر می رسد که مراجعه به بخش روانپزشکی با متغیرهای فصل، ماه قمری و ایام هفته در ارتباط باشد که برای قطعیت نتایج، نیاز به پژوهش های تحلیلی، با نمونه های بسیار بزرگ تر و کنترل عوامل مخدوش کننده، احساس می گردد.

واژه های کلیدی: وضعیت ماه، اختلالات روانی، فصل، رفسنجان

۱- استاد گروه فیزیولوژی و فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

۲- کارشناس ارشد پرستاری، مربی گروه بهداشت جامعه، دانشکده پرستاری مامائی و پیراپزشکی رفسنجان

۳* - مربی عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان - نویسنده مسئول - تلفن ۰۳۹۱۵۲۲۵۹۰۰

۴- مربی عضو هیات علمی، گروه روان پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

مقدمه

اخترشناسی، از نخستین دانش های بشری بوده که نظم حرکات ستارگان، انسان ها را شیفته خود ساخته و از آن به عنوان ابزار اندازه گیری زمان، نام می برده اند. هم زمانی برخی رویدادهای زمینی چون فصل کاشت یا برداشت، طغیان رودخانه ها و خشکسالی یا برخی رویدادهای آسمانی، پنداشت های نادرستی را ایجاد می نموده که ستارگان، در نظام دنیای خاکی، تاثیر دارند و گروهی از مردم، بر پایه باورهای خرافی با توجه به حرکت اختران، به پیشگویی می پرداخته اند [۱] که با پیشرفت علوم، نادرستی بسیاری از باورها در زمینه ستارگان تأیید شده است. این باور که ماه و خورشید و سیارات، سرنوشت انسان و زندگی روی زمین را تحت تاثیر قرار می دهند، ریشه در روزگاران گذشته داشته و دانش ستاره شناسی را به وجود می آورد. در روزگاران قدیم، بیشتر ملل جهان باور داشتند که چگونگی قرار گرفتن خورشید و وضعیت کره ماه و سیارات در منطقه البروج در لحظه تولد انسان، تاثیراتی بر شخصیت وی می گذارد و این وضعیت، سازنده شخصیت و سرنوشت انسان هاست [۲].

امروزه ریتم های بیولوژیک و کرونوبیولوژی، کانون توجه بسیاری از پژوهشگران می باشد. سیستم های بیولوژیکی، بین حالات و میزان های متفاوت در نوسان است. چرخه های فیزیکی مانند شب و روز، ماه قمری و سال شمسی، روشنایی، تاریکی، الگوی غذا، و روزکاری ۵ تا ۹ ساعت، مثال هایی از ریتم های خارجی هستند. در روانپزشکی، بررسی های زیادی درباره ریتم های سیرکادین خواب و آسیب شناسی روانی مانند ارتباط ریتم های زیست شناختی (برای نمونه عادت ماهیانه) و بروز بیماری های روانی انجام گردیده است [۳]. در مطالعه ای که توسط مالک و دستگیری در سال ۱۳۷۴ با عنوان "بررسی تاثیر وضعیت های مختلف کره ماه در رخداد خودکشی، تصادفات رانندگی و بحران های روانی" در تبریز انجام شد، نتایج نشان داد که درصد اقدام به خودکشی به ازای هر روز از روزهای نزدیک به بدر در مقایسه با درصد های مشابه در سایر روزهای ماه قمری، افزایش معنی داری داشت و توزیع فراوانی پذیرش بیماران در بیمارستان بر حسب روزهای مختلف ماه قمری، تفاوت معنی داری را نشان داد [۲]. نتایج

تحقیق دیگری که توسط طوفانی و موسوی بر روی بیماران مراجعه کننده به درمانگاه اورژانس مسمومین بیمارستان امام رضا مشهد انجام شد، نشان داد که بیشترین تعداد مراجعین اقدام به خودکشی به شیوه مسمومیت دارویی، در دوره روزهای بدر و روزهای نزدیک به آن می باشد و این اختلاف از نظر آماری معنی دار بوده است [۴].

برخی دیگر از پژوهشگران توانسته اند یک ارتباط مهم بین فازهای ماه و پدیده های رفتاری مختلف انسان را نشان دهند و از آن جمله می توان به، رابطه فازهای ماه با رفتار پرخاشگرانه [۵]، قاعدگی [۶]، جراحات ناشی از تصادفات و سوانح [۷]، پذیرش در بیمارستان به علت علائم عاطفی [۸] و بحران های روانی [۹] اشاره کرد. در ارتباط با روزهای مختلف ماه های قمری، در اسلام نیز تعالیم و دستورات معینی مطرح گردیده است. برخی از این دستورات به منظور پیشگیری از تاثیرات زیان بار وضعیت های مختلف ماه بر پاره ای از فعالیت های آدمی، و گروهی دیگر برای ایجاد آرامش روانی در روزهای معینی از ماه در نظر گرفته شده است (چون عبادت های مستحبی و واجب در روزها و وضعیت های معین ماه های قمری) [۲].

لذا با عنایت به مطالب فوق الذکر، این مطالعه با هدف تعیین وضعیت بحران های روانی بر اساس چگونگی خورشید، ماه و فصل در مراجعین به مرکز روانپزشکی رفسنجان طی یک سال شمسی، طراحی گردید.

مواد و روش ها

این پژوهش، یک مطالعه توصیفی-تحلیلی و روش نمونه گیری آن، غیر احتمالی آسان و مبتنی بر هدف بوده است که تعداد ۳۰۰ نفر بیمار مراجعه کننده به بخش اعصاب و روان بیمارستان مرادی رفسنجان، از مهر ۱۳۸۱ تا شهریور ۸۲، از نظر تشخیص بیماری، زمان مراجعه به بخش از نظر ایام هفته، ساعت، ماه شمسی و قمری و متغیرهای دموگرافیک مورد بررسی قرار گرفتند. لازم به ذکر است که در این پژوهش، کلیه بیماران بستری شده در بخش اعصاب و روان طی یک سال جزء نمونه های پژوهش بوده اند. برای جمع آوری اطلاعات، از پرسشنامه ای که توسط پژوهشگران تدوین و روایی آن مورد تأیید صاحب نظران قرار گرفته بود، استفاده

شد. در بررسی صورت گرفته روزهای مختلف ماه شمسی با معادلشان از روزهای قمری (که نشان دهنده وضعیت کره ماه در گردش به دور زمین می باشند) مطابقت داده شده و در نهایت رخداد روانی بر حسب روزهای قمری نیز تنظیم گردید. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، از نرم افزار spss12 و آزمون های آماری مجذور کای و فیشر استفاده شد.

نتایج

از مجموع ۳۰۰ بیمار مورد مطالعه ۵۳/۳ درصد را مردان و ۴۶/۷ درصد را زنان تشکیل دادند. میانگین سنی بیماران

۱۳/۸ ± ۳۹/۷ سال و دامنه سنی آنها از ۱۶ تا ۷۵ سال بود. ۵۴ درصد از بیماران، شهری و ۴۶ درصد روستایی بودند. بیشترین بستری شدگان، دارای مدرک تحصیلی راهنمایی (۲۶ درصد) و کمترین آنان دارای مدرک دیپلم و بالاتر (۸ درصد) بودند.

۷۲ درصد از نمونه ها دچار اختلالات خلقی، ۲۲ درصد اختلالات اضطرابی و ۴ درصد اختلالات پسیکوتیک بوده و ۲ درصد باقیمانده را اختلالات شبه جسمی تشکیل دادند (جدول شماره ۱).

جدول ۱: توزیع فراوانی بیماران بستری شده در بخش روانپزشکی

تشخیص نهایی	فراوانی	تعداد	درصد
اختلالات خلقی	۲۱۶	۷۲	
اختلالات پسیکوتیک	۱۲	۴	
اختلالات اضطرابی	۶۶	۲۲	
اختلالات شبه جسمی	۶	۲	
جمع	۳۰۰	۱۰۰	

یافته ها نشان داد که بیشترین درصد اختلالات روانی در گروه سنی ۲۴-۴۰ سال (۵۴ درصد) و کمترین آن در گروه سنی زیر ۲۰ سال (۵ درصد) وجود داشت. بالاترین درصد بستری در روزهای یکشنبه (۲۴ درصد) و پایین ترین آن در روزهای چهارشنبه (۱۱ درصد) بود. میزان بستری در بخش بر حسب روزهای قمری، بالاترین میزان بستری (۳۳ درصد) در

روزهای بدر ماه (۲ ± ۱۵) شامل روزهای ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷ و پایین ترین آن (۱۷/۳ درصد) در روزهای بین بدر و هلال (شامل روزهای هجدهم تا بیست و هفتم) اتفاق افتاده که این اختلاف از نظر آماری معنی دار بوده ($p < 0.05$) و جدول شماره ۲ این فراوانی را به نمایش گذاشته است.

جدول ۲: توزیع فراوانی بیماران بستری شده در بخش روانپزشکی

فراوانی		روزهای ماه قمری
درصد	تعداد	
۳۱/۷	۹۵	روزهای هلال ماه (۲، ۳، ۱۰، ۲۹، ۲۸)
۱۸	۵۴	بین هلال و بدر (۱۲-۴)
۳۳	۹۹	ایام بدر (۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳)
۱۷/۳	۵۲	بین بدر و هلال (۲۷-۱۸)
۱۰۰	۳۰۰	جمع

$P < 0.05$

۲۵ درصد از نمونه ها در فصل بهار، ۱۵ درصد در تابستان، ۲۴ درصد در پاییز و ۳۶ درصد در زمستان بستری شده اند. آزمون مجذورکای اختلاف معنی داری را با $p < 0.05$ در این

خصوص نشان داد (جدول شماره ۳). هم چنین ۴۲ درصد از بیماران، هنگام بستری در وضعیت بالینی شدید، ۴۹ درصد در وضعیت متوسط و ۹ درصد در وضعیت خفیف قرار داشتند.

جدول ۳: توزیع فراوانی بیماران بستری شده بر حسب فصل های سال

فصل	بهار	تابستان	پاییز	زمستان	جمع
تعداد	۷۵	۴۵	۷۲	۱۰۸	۳۰۰
درصد	۲۵	۱۵	۲۴	۳۶	۱۰۰

$p < 0.05$

از نظر ساعت مراجعه به بخش جهت بستری، بیشترین درصد در ساعات ۱۰-۱۲ صبح (۲۷ درصد) و کمترین آن در ساعات ۲۲-۲۴ شب (۳ درصد) به خود، اختصاص دادند.

بحث

در این تحقیق، ۷۲ درصد از کل بیماران بستری را اختلالات خلقی، ۲۲ درصد اختلالات اضطرابی، ۴ درصد اختلالات پسیکوتیکو ۲ درصد باقیمانده را اختلالات شبه جسمی تشکیل دادند. اختلالات خلقی، از شایع ترین اختلالات روانی بزرگسالان است. میزان شیوع اختلالات اضطرابی در طول عمر در ایالات متحده ۱۵-۱۰ درصد و میزان بروز اسکیزوفرنی در ایالات متحده و اروپا بین ۰/۳ تا ۰/۶ در هزار نفر جمعیت می باشد [۳].

در این پژوهش بالاترین میزان بستری در روزهای بدر یعنی روزهای ۱۶، ۱۴، ۱۳ و ۱۷ ماه های قمری و پایین ترین میزان بستری در روزهای بین بدر و هلال یعنی روزهای هجدهم تا بیست و هفتم اتفاق افتاده است که این اختلاف از نظر آماری معنی دار است ($p < 0.05$). در پژوهشی که توسط مالک و دستگیری در بیمارستان روانپزشکی رازی تبریز در سال ۱۳۷۴ انجام شد مشخص گردید که بیشترین پذیرش بیمار روانی مربوط به روزهای بدر ماه بوده و کمترین پذیرش در روزهای بین بدر و هلال اتفاق افتاده [۲] که نتایج پژوهش ما با این مطالعه هم خوانی دارد. یافته های مطالعات پژوهشگرانی که در زمینه رابطه ماه با انسان انجام شده، نشان داده است که یک حالت خلقی تحت تاثیر تغییرات دوره ای کره ماه در گردش به دور زمین می باشد به گونه ای که بیشترین تاثیرپذیری در روزهای بدر ماه مشاهده شده است

اگر چه افزایش نسبی خودکشی و پذیرش بیماران روانی در بیمارستان در روزهای هلال ماه نیز مشاهده می شود نکته قابل توجه این که DSM-IV از یک نوع افسردگی، تحت عنوان افسردگی کوتاه مدت عودکننده نام برده است که در آن، دوره های افسردگی بین دو روز تا دو هفته طول می کشد و دست کم هر ماه یک بار روی داده و با دوره های قاعدگی در زنان نیز ارتباط ندارد [۱۰]. اما این که چرا در ماه بدر، تاثیر پذیری خلقی انسان نسبت به هلال ماه بیشتر است؟ با این مطلب قابل توضیح است که در روزهای بدر ماه، کشش جاذبه $2/23$ درصد بیشتر از روزهای ماه نو می باشد. به طور کلی چنین به نظر می رسد که در تمامی افراد، تغییرات ماهانه در برخی از وضعیت های روانی به ویژه حالات خلقی وجود دارد که تحت تاثیر تغییرات وضعیتی کره ماه بوده و در محدوده تغییرات طبیعی کارکردهای روانی می باشد. این محدوده را دقیقاً نمی شود تعیین کرد و حتی دامنه این تغییرات چه بسا تا تحریک استعداد های مثبت فکری و احساسی و عاطفی مانند قریحه هنری و عواطف مثبت انسانی، کشیده می شود. اما در برخی از افراد، به علت زمینه پسیکوپاتولوژیکی موجود (نظیر آسیب پذیری و حساسیت نسبت به علائم افسردگی)، دامنه نوسان این تغییرات آشکارتر و واضح تر است تا آنجا که منجر به بروز برخی از رفتارهای بیمارگونه می شود [۲].

در بررسی ما بیشترین تعداد بیماران در فصل زمستان و کمترین آن در فصل تابستان بستری شده اند. روانشناسان نشان داده اند که با فرارسیدن فصل بهار، بیماری های روانی نیز تا حد قابل ملاحظه ای کاهش پیدا می کند و در فصل پاییز معمولاً این علائم، تشدید می شوند [۱۰]. هم چنین

طوفانی به نقل از Barker و همکاران می نویسد که ارتباط معنی داری میان تاثیر فصل و وضعیت گردش ماه به دور زمین و اقدام به خودکشی در زنان وجود دارد [۴]. ریتم های زیست شناختی در واقع، یادآور محیط ریتمیک قابل پیش بینی هستند [۱۰] در این میان بسیاری از این ریتم ها، از ۴ چرخه محیطی، (جذر و مد، شب و روز، تغییرات ماه و فصل ها) پیروی می کنند [۱۱]. این چرخه ها به ترتیب در ارتباط با چرخش زمین به دور محور خود، تقریباً ۲۴ ساعت و گردش ماه به دور زمین، حدود ۳۰ روز می باشد. بنابراین در حالی که فعالیت ریتمیک موجودات زنده کاملاً مستقل از عوامل محیطی و یا درون زا است ولی تغییر این عوامل بر حسب مورد سبب بروز کاهش و یا تغییر این فعالیت می شود [۲].

در این مطالعه بیشترین تعداد مراجعه جهت بستری در بخش اعصاب و روان در ساعات ۱۰-۱۲ صبح و کمترین آن در ساعات ۲۲-۲۴ شب بوده است. در بررسی آمارهای ایران نشان داده شده است که در سال ۱۳۷۲ بیشترین تصادفات در ساعات ۱۰-۱۲ بامداد و پس از آن در ساعات ۱۴-۱۲ روی داده است [۱۲]. در بررسی یاسمی و همکاران در خصوص همه گیرشناسی اقدام به خودکشی گزارش شده که بیشترین موارد اقدام به خودکشی در ساعات ۱۷-۱۸ و کمترین موارد، در ساعات ۲۴ تا ۱ نیمه شب اتفاق افتاده است [۱۳]. شاید رابطه ای بین شروع بحران روانی، تصادفات، خودکشی و ... وجود داشته باشد که نیاز به بررسی های بیشتری داشته تا این رابطه مشخص گردد.

در این پژوهش بیشترین درصد بستری بیماران در روزهای یک شنبه و کمترین آن در روزهای چهارشنبه صورت گرفته است. فیزیولوژی بدن اکثر موجودات زنده همراه با چرخه ۲۴ ساعته شبانه روز و یا تغییر فصل، در حال دگرگونی است. تغییرات شبانه روزی در تعداد نبض، فشارخون و تجمع پلاکت ها همان حالتی را برای پزشکان دارد که گردش نورگرایانه گل آفتابگردان برای باغبانان. چرخه های فصلی فعالیت های مربوط به تولید مثل و رشد در جانوران و گیاهان نیز بر اثر تغییرات دما، دسترسی به نور و مقدار غذا، پدید می آیند. این ها سازگاری های تکاملی ناشی از گردش زمین به دور خورشید هستند. از این رو تغییرات روزانه یا فصلی در

وقوع بیماری ها، به آسانی می تواند با تغییرات محیط داخلی یا خارجی موجود زنده، توجیه شود اما هفته، تقسیم بندی قراردادی از زمان است. یک اختراع بشری که به هیچ پدیده ای در جهان هستی، اشاره نداشته و یافتن دلیلی برای وقوع بیش از اندازه بیماری ها در روز دوشنبه به این آسانی نیست. به علاوه، این باور عامیانه که حوادث تنش زا، از نظر جسمی یا عاطفی (مثل عصبانیت، فعالیت جنسی و کار بدنی سنگین) در بردارنده خطر ایجاد حمله قلبی هستند، توسط یافته های قاطع مطالعات پیرامون وقوع سکته قلبی تأیید شده است [۱۴].

نتیجه گیری: با عنایت به نتایج این پژوهش، به نظر می رسد که مراجعه به بخش روانپزشکی با متغیرهای فصل، ماه قمری و ایام هفته در ارتباط باشد که برای قطعیت نتایج، انجام پژوهش های تحلیلی، با نمونه های بسیار بزرگ تر و کنترل عوامل مخدوش کننده، پیشنهاد می گردد.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران بر خود لازم می دانند که از همکاری های بی دریغ پرسنل محترم بخش اعصاب و روان بیمارستان مرادی، دانشجویان پرستاری و سرکار خانم صباغ تشکر و قدردانی نمایند.

منابع

- ۱- دامپی یر، ویلیام سسیل. تاریخ علم. ترجمه عبدالحسین آذرنگ، تهران: انتشارات سمت، ۱۳۷۱.
- ۲- مالک الف، دستگیری س. بررسی تاثیر وضعیت های مختلف کره ماه در رخداد خودکشی، تصادفات رانندگی و بحران های روانی. فصلنامه اندیشه و رفتار، سال دوم، شماره ۳، ۱۳۷۴، صفحات ۴۵-۵۲.
- 3-Kaplan H; Sadock BJ, Gerbb J. Synopsis of psychiatry, 8thed. L ipincott Williams & wilkins. 1998.
- ۴- طوفانی ح و موسوی س. بررسی چگونگی وضعیت های مختلف کره ماه و اقدام به خودکشی به طریقه مسمومیت دارویی. فصلنامه اندیشه و رفتار، سال ششم، شماره ۴، ۱۳۸۰، صفحات ۳۷-۳۲.

11- Patton , H & Fuchs , H .Endocrine rhythms and the pineal gland .textbook of physiology. 21th edition, 1989.

۱۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. خلاصه گزارش تصادفات وسائط نقلیه کشور، تهران: دایره کامپیوتر معاونت راهنمایی و رانندگی و امور حمل و نقل ناجا وزارت راه و ترابری، ۱۳۷۷ الف.

۱۳- یاسمی م، صانعی ن، پورافشار ر و همکاران. بررسی همه گیرشناسی اقدام به خودکشی در شهر کرمان، فصلنامه اندیشه و رفتار، سال سوم، شماره ۴، ۱۳۷۷. صفحات ۲۸-۱۵.

14- Martin C. Hebdomadal rhythms of the heart: why do deaths peak at the start of the week? Because we don't like Mondays. BMJ, Dec2000; 321:1542-30.

5- Anderson A. Environmental factors and aggressive behavior. J Clin Psychiatry. 1982; 43(7):280-3.

6-Friedman E .Menstrual and lunar cycles .American journal of obstetrics and Gynecology, 1981; 140(9):350.

7-Templer D, velebr & Brooner R. Geophysical variables and behavior: lunar phases and accident injuries: a difference between night and day. Percept Mot Skills. 1982; 55(1):280-2.

8-Weiskott G & Tipton G. Moon phase and state hospital admissions .Psychological Reports.1975; 37:489.

9-Snoyman D & Haldstock T. The influence of the sun, moon, climate and economic condition on crisis incidence. Journal of clinical psychology . 1980; 36(4):884-93.

10- Kaplan H, sadock B & Gerbb J .Synopsis of psychiatry. Williams & wilkins. 2003.

Survey on the effect of the sun and moon status and seasonal variations on Psychiatric crisis in Rafsanjan, 2003.

M.Khaksari¹.PhD, T.Negahban².MSc, A.Ansarijaberi^{3*}.MSc, A.Sayyadi³.MSc

1-Associated Professor, Medical University.Kerman,Iran

2-MSc, Dept of Maternity Nursing, Rafsanjan University of Medical Sciences.

3-Academic Member, Dept of Psychiatry Nursing, Rafsanjan University of Medical Sciences.

*Corresponding author Tel: 03915225900

Background and Objective: The belief that the sun and moon status affecting on human destiny dates back is returned to past times and is of a subject of astronomy. In the past, the most people believed that if time of birth coincided with the position of the sun and moon at the Alborooj zone, personality and destiny of the person would be affected by this situation. In this study we tried to investigate the reality of this belief, focusing on the prevalence of psychiatric crisis related to the seasonal variations and the position of sun and moon in Rafsanjan in 2003.

Material & Methods: In the descriptive –analytic study 300 patients with mental disorders were included. The frequency of some major psychiatric disorders including; mood and anxiety disorders, psychiatric and somatoform disorders based on the solar calendar was investigated. Data was collected using a questioner and analyzed by SPSS software, Chi-square and fisher's tests.

Results: fifty three point three percent of the participants were male and 46.7% female. The frequency of the psychotic disorders was as fallows: 72% mood disorders, 22% Anxiety disorders, 4% psychotic disorder and 2% somatoform disorders. Most patients (36%) were admitted in winter at the psychiatric ward vs 15% in summer. Forty nine percent of the patients had a moderate clinical status at the time of admission.

Conclusion: This study showed that time distribution pattern of psychiatric disorders is a possibly of great interest and importance. Further investigations on a larger scale are warranted to support our findings.

Key words: Moon station, Psychiatric disorders, Season, Rafsanjan